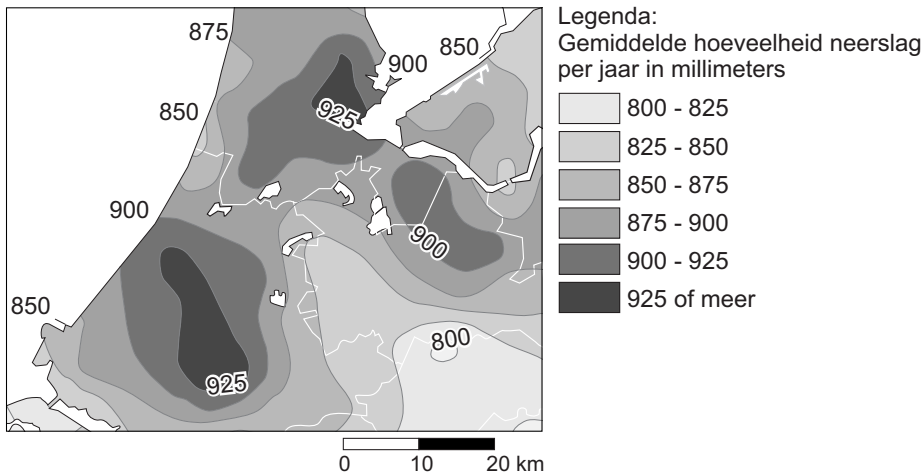


Weer en klimaat

bron 1

Gemiddelde jaarlijkse neerslag in een deel van Nederland, 1981 – 2010



- 1p 1 Bron 1 gaat over de gemiddelde jaarlijkse neerslag in een deel van Nederland van 1981 – 2010. In steden is het gemiddeld warmer dan op het platteland.
→ Geef de verklaring waarom meer warmte in steden leidt tot meer neerslag in en om die steden.

bron 2

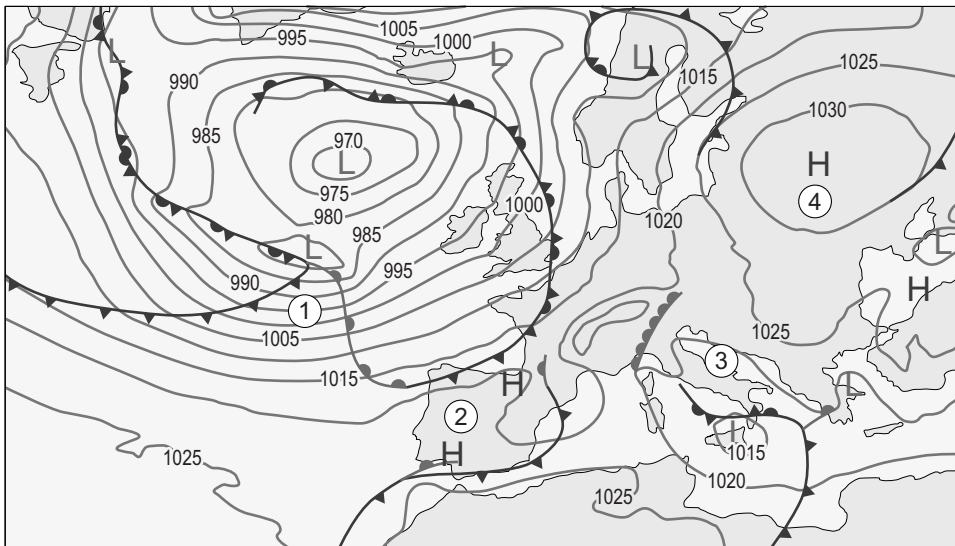
Beachvolleybal



- 1p 2 Het volleybalteam van Janny en Samira gaat in juli een week naar Barcelona in Spanje voor een beachvolleybaltoernooi. Met welke natuurlijke elementen moeten de volleybalsters, in vergelijking met Nederland, rekening houden als ze gaan sporten op het strand in Barcelona?
- A gelijke zonkracht en gelijke uv-straling als in Nederland
 - B hogere zonkracht en hogere uv-straling dan in Nederland
 - C hogere zonkracht en lagere uv-straling dan in Nederland
 - D lagere zonkracht en lagere uv-straling dan in Nederland

bron 3

Weerkaart, luchtdruk Europa, 1 januari 2014



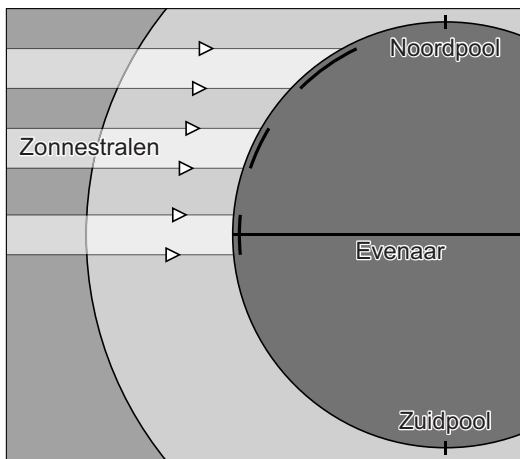
Legenda:

▲ koudefront ▲ warmtefront -1020- luchtdruk L lagedrukgebied H hogedrukgebied

- 1p 3 Bij welk cijfer in bron 3 is de windkracht het hoogst?
- A bij cijfer 1
 - B bij cijfer 2
 - C bij cijfer 3
 - D bij cijfer 4

bron 4

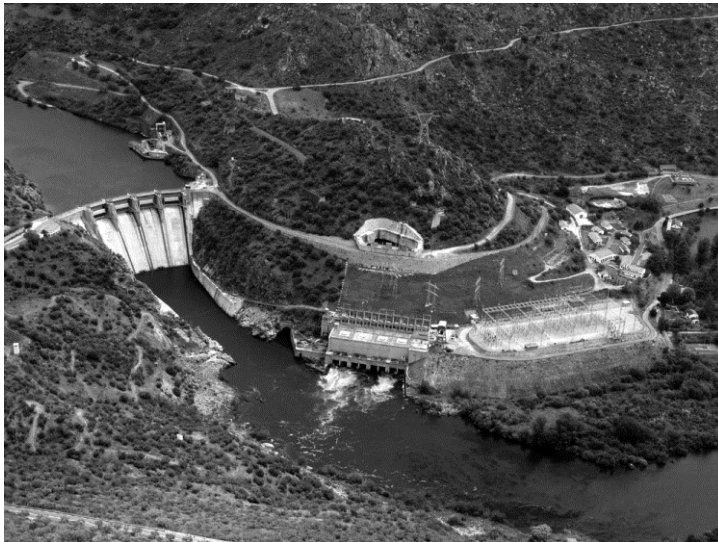
De invalshoek van de zonnestralen op aarde



- 2p 4 Spanje ligt op lagere breedte dan Nederland.
→ Geef met behulp van bron 4 nog twee oorzaken waardoor Spanje een warmer klimaat heeft dan Nederland.

bron 5

De Aldeadáviladam op de grens tussen Spanje en Portugal in de rivier de Douro

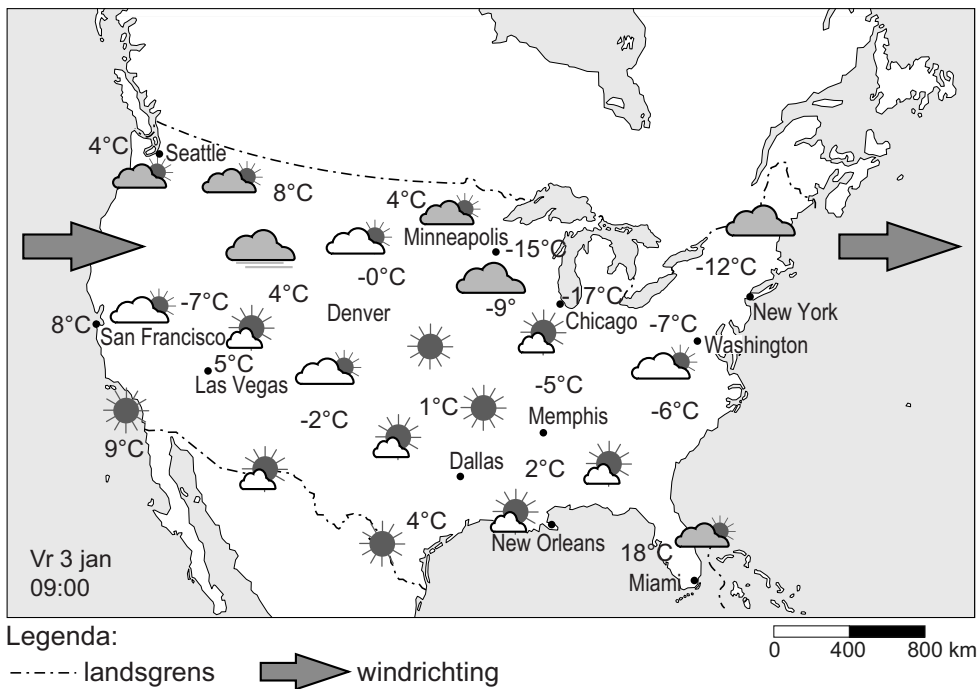


- 1p 5 Stuwdammen worden onder andere gebouwd om elektriciteit op te wekken.
→ Op welke wijze draagt deze vorm van elektriciteitsopwekking bij aan het verminderen van het versterkte broeikaseffect?

- 1p 6 Over weer en klimaat worden vier uitspraken gedaan.
Uitspraak 1: In een hogedrukgebied daalt de lucht.
Uitspraak 2: Wind verplaatst zich van een hogedrukgebied naar een lagedrukgebied.
Uitspraak 3: Door de draaiing van de aarde heeft de wind op het noordelijk halfrond een afwijking naar rechts.
Uitspraak 4: In een hogedrukgebied valt meer neerslag dan in een lagedrukgebied.
Wat is juist?
- A Alleen uitspraak 1 en 2 zijn juist.
 - B Alleen uitspraak 2 en 3 zijn juist.
 - C Alleen uitspraak 1, 2 en 3 zijn juist.
 - D Alle vier de uitspraken zijn juist.
- 1p 7 De overheid in de Verenigde Staten wil het versterkte broeikaseffect aanpakken. Daarom gaat de overheid subsidie geven om de opwekking van duurzame energie te bevorderen.
- Geef nog een maatregel die de overheid kan nemen om het versterkte broeikaseffect aan te pakken.

bron 6

Weerkaart van de Verenigde Staten, 3 januari 2014

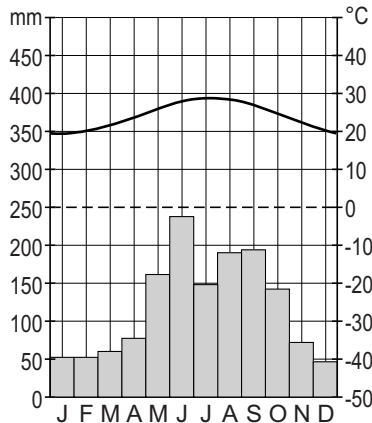


- 1p 8 De weerkaart van bron 6 toont het verschil in temperatuur tussen plaatsen aan de oostkust en de westkust van de Verenigde Staten.
→ Geef met behulp van bron 6 de oorzaak van het verschil in temperatuur tussen de oostkust en de westkust bij plaatsen op dezelfde breedte.

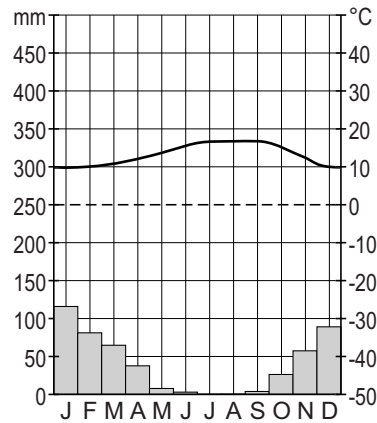
bron 7

Vier klimaatgrafieken van plaatsen in de Verenigde Staten

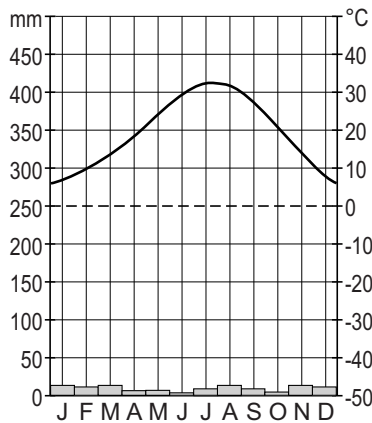
klimaatgrafiek 1



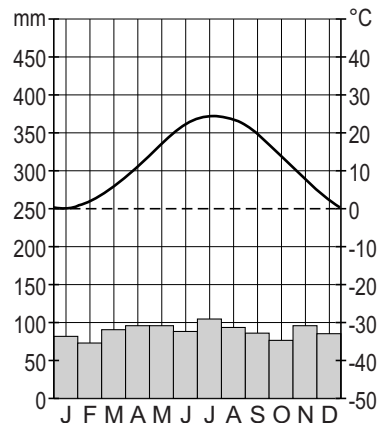
klimaatgrafiek 2



klimaatgrafiek 3

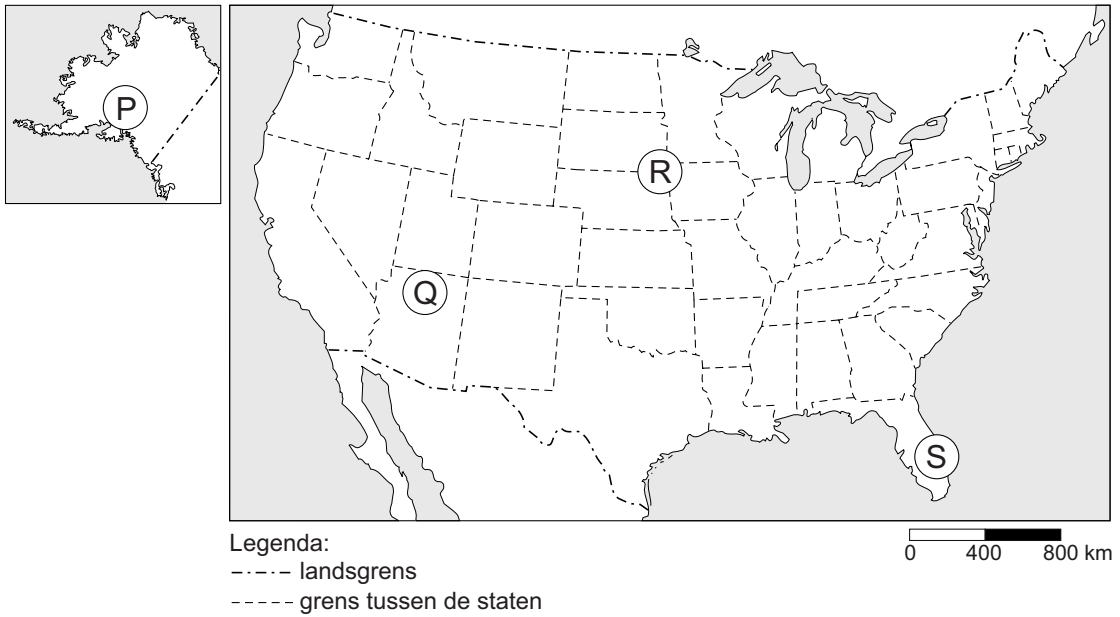


klimaatgrafiek 4



- 2p 9 De vier klimaatgrafieken in bron 7 zijn van de volgende steden in de Verenigde Staten, in alfabetische volgorde: Las Vegas, Miami, New York en San Francisco.
De ligging van deze steden is weergegeven in bron 6.
→ Neem de cijfers 1, 2, 3 en 4 van de klimaatgrafieken over op het antwoordblad en zet er de bijbehorende stad achter.
- 1p 10 Welk klimaat in de Verenigde Staten heeft het grootste verschil tussen zomertemperatuur en wintertemperatuur?
A het hooggebergteklimaat
B het landklimaat
C het mediterraan klimaat
D het toendraklimaat

bron 8
Verenigde Staten



bron 9
Landschappen en vegetatie in de Verenigde Staten

foto 1



foto 2



foto 3



foto 4



- 2p 11 Neem de letters P, Q, R en S uit de kaart van bron 8 over op het antwoordblad en zet het cijfer (1, 2, 3 of 4) van de bijbehorende foto van bron 9 erachter.

bron 10

De gemiddelde ecologische voetafdruk* in hectare per inwoner voor verschillende gebieden in de wereld, 2010, Living Planet Report (op basis van cijfers uit 2007)

Gebied	Aantal hectare	Gebied	Aantal hectare
Afrika	1,8	Brazilië	2,9
Azië (aan Stille Oceaan)	1,8	China	1,6
Europese Unie	4,7	India	0,8
Midden-Oosten en Centraal-Azië	2,2	Nederland	4,4
Noord-Amerika	7,9	Spanje	...
Zuid-Amerika en Cariben	2,6	Verenigde Arabische Emiraten	11,9
Verenigde Staten	...	wereld	...

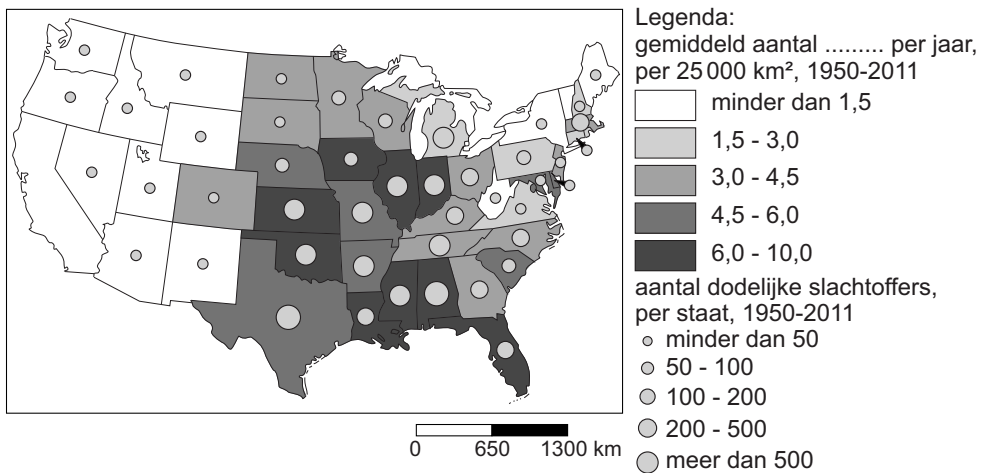
*De ecologische voetafdruk wordt uitgedrukt in hectare. Iedere bewoner mag gemiddeld zo'n 1,8 hectare innemen.

- 1p 12 In bron 10 is achter Spanje, Verenigde Staten en wereld de gemiddelde ecologische voetafdruk in hectare weggelaten. Achter welke letter staan de juiste gebieden onder de gemiddelde aantallen hectares ecologische voetafdruk per inwoner?

	2,7 hectare	4,7 hectare	9,6 hectare
A	Spanje	Verenigde Staten	wereld
B	Spanje	wereld	Verenigde Staten
C	Verenigde Staten	Spanje	wereld
D	Verenigde Staten	wereld	Spanje
E	wereld	Spanje	Verenigde Staten
F	wereld	Verenigde Staten	Spanje

bron 11

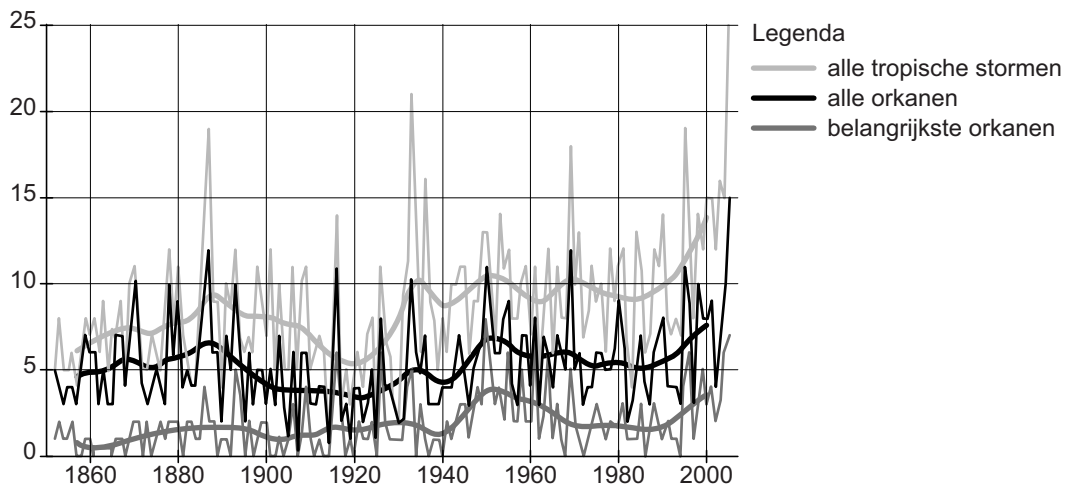
Extreme weersomstandigheden



- 1p 13 In de Verenigde Staten komen vaak extreme weersomstandigheden voor. Over welke extreme weersomstandigheden in de Verenigde Staten gaat bron 11?
- A over overstromingen
 - B over orkanen
 - C over tornado's
 - D over sneeuwstormen

bron 12

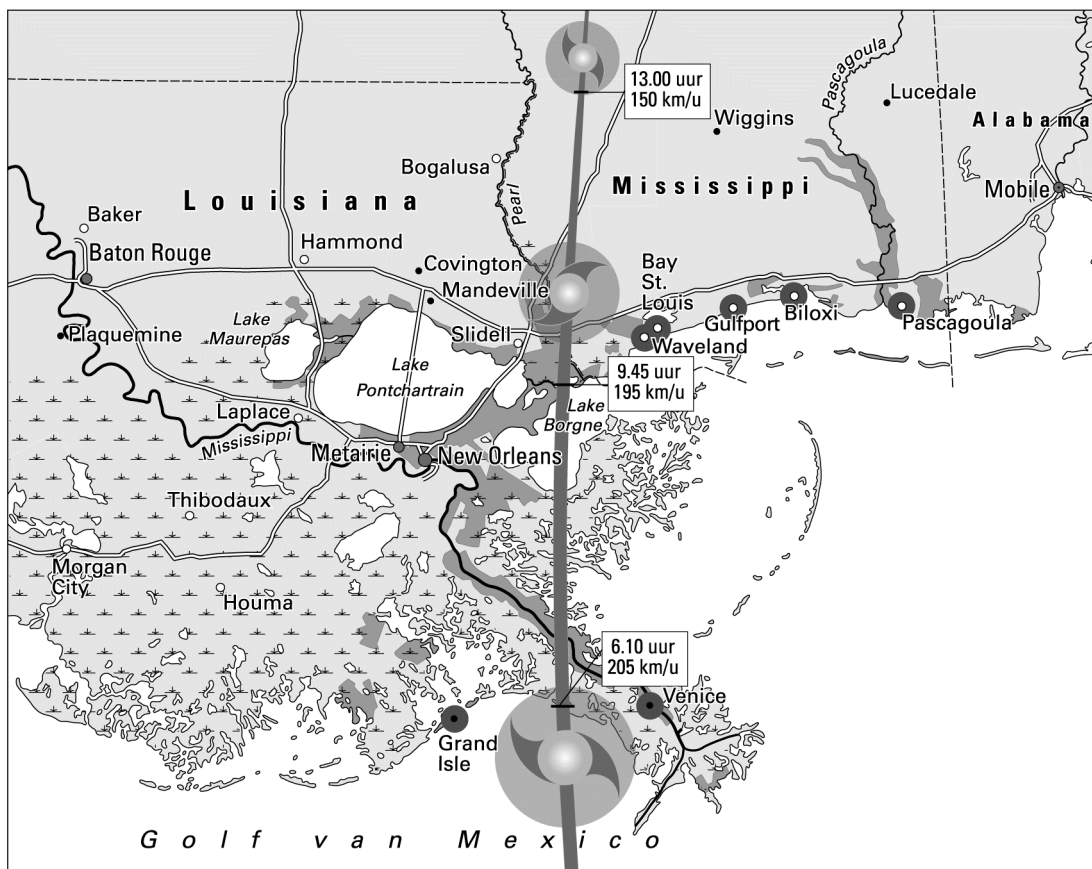
Aantal tropische stormen in het Noord-Atlantische Oceaangebied, 1860 – 2000



- 1p 14 Twee leerlingen werken samen aan een praktische opdracht over tropische stormen. Ze doen ieder een uitspraak naar aanleiding van de grafiek uit bron 12.
- Paulien zegt: "Tussen 1860 en 2000 is het aantal tropische stormen per jaar toegenomen."
- Isa zegt: "Als de klimaatverandering doorzet, dan zal de kans op meer tropische stormen toenemen."
- Neem de namen Paulien en Isa over op het antwoordblad en zet erachter of hun uitspraak juist of onjuist is.

bron 13

Orkaan Katrina bedreigt de zuidkust van de Verenigde Staten



Legenda:

— baan van Katrina (29 augustus 2005)

■ overstroomd gebied

● • plaats

— rivier

— hoofdwegen

— moeras

0 25 50 km

- 2p 15 Bekijk bron 13.
- Geef met behulp van bron 13 twee oorzaken waardoor de schade door orkaan Katrina in New Orleans veel groter was dan in Baton Rouge (ten noordwesten van New Orleans).

Bronvermelding

Een opsomming van de in dit examen gebruikte bronnen, zoals teksten en afbeeldingen, is te vinden in het bij dit examen behorende correctievoorschrift, dat na afloop van het examen wordt gepubliceerd.